

Marechaussee Contact

2

2026



Marechaussee Contact**27e jaargang****2026 | 2 | april**

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. De redactie behoudt zich het recht voor door derden ingezonden kopij aan te passen, in te korten, of niet te plaatsen.

Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan en/of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dienen de bron, de artikelkop en de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Willem Geense

Gert Janssen

Evert Jan Kasteel (tekstredactie)

Eric Koopman

Cees Lindenberg

Kees Poelma

Henk Rijke (voorzitter)

Henk Westland (eindredactie)

Aan dit nummer werkten mee

Marnix van den Brand

Joop Rump

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp

t.a.v. Redactie Marechaussee Contact

redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

begunstigersadministratie@

marechausseecontact.nl

(zie verder pagina SMC-informatie bij administratie)

Vormgeving

Pleun van der Linde,

Persmanager, Alphen aan den Rijn

Druk

Wilco BV, Amersfoort

Aanleveren kopij voor een volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Een paar ogen in de lucht Maatwerk voor studenten RCN
7	In gesprek met Streven naar de beste Brigade Grensbewaking!
10	Huis vol foto's Ouderdagen tijdens initiële opleiding KMar
14	Uitgelicht BMW K1600GT-p – Nieuw paradepaardje KMar
16	Dienstplichtigen Herinneringen aan Able Archer 1987
18	Dienstplichtigen 4e reünie dienstplichtlichting 73-2
19	Op missie Militaire politiezorg op Al Asad Airbase
22	Voor u gelezen Marechausseevoertuigen 1945-2015
26	Personalia
27	SMC-informatie



Foto omslag:

2026, Vliegbasis Gilze-Rijen,
aoo Haiko bij de 'Diamond DA62 MPP'

Foto: Mediacentrum Defensie | Jasper Verolme

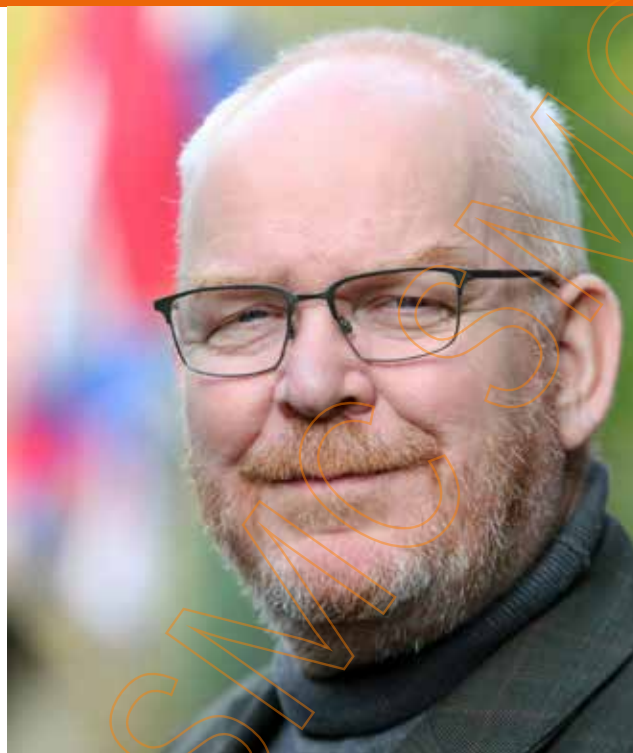
Het gebeurde eigenlijk zonder dat je er erg in had. Nog vol van alle indrukken die je had op de eerste dag van opkomst en met een plunjebaal vol spullen waarvan je geen idee had wat je er mee moest, werd er geroepen dat je de overall moest aantrekken en naar het kantinegebouw moest komen. Van afmarcheren was nog geen sprake, immers daar had je nog geen enkele les in gehad. Dus het was meer een soort ordentelijk slenteren naar het aangewezen gebouw dat later de manschappenkantine bleek te zijn.

In mijn herinnering werd er 'stilte' geroepen en aandacht gevraagd voor de commandant van de School Opleiding Dienstplichtigen. Die hield vervolgens een praatje en besloot met de woorden dat wij, de net opgekomen dienstplichtigen, vanaf dat moment onder de krijgstucht stonden. We mochten de zaal verlaten en verder gaan met waar we mee bezig waren. Ik geloof dat er, zeker in de direct daarop volgende dagen, onderling geen woord werd gewisseld over wat daar nu precies gezegd was. Pas bij de eerste les krijgstucht werd de betekenis van het 'onder de krijgstucht staan' uitgelegd. Het betekent dat een militair onderworpen is aan specifieke militaire regels, tucht en straffen die gelden binnen de krijgsmacht. Dit houdt in dat de persoon gehoorzaamheid verschuldigd is aan meerderen en zich moet houden aan de militaire wetgeving en gedragscodes.

De zogenaamde buitenwereld vertaalt de krijgstucht al snel als iets strikt hiërarchisch en ziet de krijgsmacht inclusief de Koninklijke Marechaussee als een organisatie waar enkel wordt gehoorzaamd aan de meerdere en tegenspraak niet wordt geduld. Daarom zouden militairen onder de krijgstucht worden gesteld. Om af te dwingen dat zij doen wat er gezegd of bevolen wordt. De onwetende beseft niet dat die meerdere aan strenge kaders is gebonden en enkel wettig gegeven bevelen kan geven. Bovendien wordt gezag niet verkregen door rang of stand maar vooral door ontzag en acceptatie.

Op de eerdergenoemde dag van opkomst werd ik na de rit met de viertonner vanaf station Apeldoorn voor mijn gevoel direct en letterlijk apart gezet van de overige inzittenden. Ik ging binnen lichting 79-2 deel uitmaken van de ARO & kaderklas, en wel als aspirant reserveofficier. Ik werd dus, zo bleek mij later, een van die 'meerdere' waarover de krijgstucht spreekt. Om die verantwoordelijkheid te benadrukken en het worden van officier te markeren legde ik na de opleiding inclusief de zogenaamde parate periode de officierseed af op de standaard van de KMar. Daarmee zwerde ik trouw aan de Koning(in), gehoorzaamheid aan de wetten en (alweer?) onderwerping aan de krijgstucht. En daarmee was het nog niet klaar. Toentertijd waren de officieren van de KMar, inclusief de reserveofficieren, hulpofficier van justitie. Daarvoor ging ik samen met mijn ARO-lichtingsgenoten die de opleiding succesvol hadden afgemaakt, naar de meervoudige kamer in Zutphen. Aldaar werden wij op requisitoir van de officier van justitie door de rechtbank tot hulpofficier van justitie benoemd.

Zonder dat je het in eerste instantie in de gaten hebt, word je dus op allerlei momenten door het uitspreken van een eed of



“Integer & onbaatzuchtig”

belofte of door wettelijke bepalingen formeel aansprakelijk gehouden voor je handelen of het nalaten daarvan.

Sinds 2006 is het afleggen van een eed of belofte verplicht voor nieuw aangestelde ambtenaren bij het Rijk, vooral ter bevordering van de integriteit. Ook militairen leggen bij hun indiensttreding de plechtige verklaring van trouw en gehoorzaamheid af, zoals voordien enkel de officieren, en onderwerpen zich daarbij aan de krijgstucht.

Luitenant-generaal Minze Beuving, CKMar van 2004 tot 2008, introduceerde het ontwikkelprogramma 'Leiderschap met Lef'. Afkomstig van de Rijkspolitie was hij overtuigd van de sterke combinatie van een militaire organisatie belast met (civiele) politietaken en -verantwoordelijkheden. Dat programma betekende vooral dat de militaire meerdere het lef moest hebben om eigenbelang ondergeschikt te maken aan het gezamenlijk belang. Transparant te zijn in zijn of haar afwegingen en van gebaande paden af te durven wijken. Helaas is Minze ons onlangs op 10 maart ontvallen.

Ongeacht of je nu minister, parlamentslid, ambtenaar, militair, opsporingsambtenaar of zelfs president van een democratische rechtstaat bent, de verleiding van macht, status en eigenbelang is nooit ver weg. Het afleggen van een eed is een moment van bezinning, maar het echte bewijs volgt pas in het dagelijks handelen. Het zit in de kleine keuzes, in het collegiale overleg, in het durven corrigeren van meerderen en in het beschermen van ondergeschikten, dat integriteit zichtbaar wordt.

André Peperkoorn EMPM
Generaal-majoor b.d.
Voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Dinsdag 21 april 2026

SMC bezoekt Harderwijk

De Reüniecommissie Marechaussee Contact organiseert een stadswandeling in Harderwijk. Ontdek de deze oude Hanze-stad met een focus op de rijke geschiedenis en cultuur. Deelname staat open voor SMC'ers met hun partner, maar ook niet-SMC'ers zijn van harte welkom. Het programma loopt van 10.30 uur tot 16.00 uur, inclusief lunch en hapje-drinkje na afloop van de stadswandeling. De eigen bijdrage voor SMC'ers met hun partner bedraagt € 15,00 p.p. Niet-SMC'ers betalen € 35,00 p.p. Aanmelden bij voorkeur per e-mail. U wordt tijdig geïnformeerd over het programma en de betaling van de eigen bijdrage.

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |
reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Woensdag 22 april 2026

Regiobijeenkomst Apeldoorn (postactieven)

Locatie: Herberg Het Oude Loo,
Piet Joubertstraat 15, Apeldoorn (15.00-17.30)
Contact: Pim van de Weg | 06-44030121 |
gw7441@gmail.com

Donderdag 23 april 2026

Regiobijeenkomst Achterhoek (postactieven)

Locatie: Buurthuis D'n Draejer,
Velswijkweg 50, Zelhem (14.00-17.00)
Contact: Geert Biesheuvel | 06-19544465 |
geertbiesheuvel@gmail.com

Donderdag 30 april 2026

Regiobijeenkomst Drenthe-Groningen-Friesland (postactieven)

Locatie: Kantine voetbalvereniging ONR,
Hullenweg 2, Roden (14.00-18.00)
Contact: Tjeerd Roffel | 06-21872643 |
tjeerdroffel@gmail.com

Woensdag 13 mei 2026

Regiobijeenkomst Zuid-Holland (postactieven)

Locatie: Restaurant De Hoofdwacht, Brielle (13.30-16.30)
Contact: Marcel de Kreek | 06-25166432 |
regio.kmar.zhz@gmail.com

Vrijdag 22 mei 2026

SMC-contactmiddag Badhoevedorp

De Reüniecommissie Marechaussee Contact organiseert deze contactmiddag voor alle SMC'ers en hun partner of begeleider. Ook niet-SMC'ers zijn van harte welkom. Aanvang 13.30 uur, einde omstreeks 18.30 uur. De eigen bijdrage voor SMC'ers met hun partner bedraagt € 15,00 p.p. Niet-SMC'ers betalen € 35,00 p.p. Aanmelden bij voorkeur per e-mail. U wordt tijdig geïnformeerd over het programma en de betaling van de eigen bijdrage. Dieetwensen graag bij de aanmelding aangeven.

Locatie: Koningin Máximakazerne, Badhoevedorp
Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |
reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Maandag 1 juni 2026

Regiobijeenkomst Den Haag/Zoetermeer (postactieven)

Locatie: Restaurant Chez Lou Lou.
Stadhuisplein 19, Zoetermeer (15.00-17.30)
Contact: Jacqueline van Gilst | 06-52671008 |
jacky-vangilst@hotmail.com

Donderdag 18 juni 2026

SMC-contactdag Bronbeek

Deze bijeenkomst valt samen met de reünie/herdenking 'Boerma-Plaizier/MP III'. SMC'ers met partners worden daarbij van harte uitgenodigd. Aanvang 10.00 uur en einde omstreeks 16.00 uur. Kosten € 15,00 p.p. inclusief Indische rijsttafel. Niet-SMC'ers zijn ook van harte welkom, zij betalen € 35,00 p.p. Aanmelden bij voorkeur via e-mail of anderszins telefonisch. Na aanmelding ontvangt u persoonlijk bericht over het programma, betaling eigen bijdrage en overige bijzonderheden.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek
Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |
reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Woensdag 29 juli 2026

Reünie 39e wachtmeestercursus

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn
Contact: Freek Mossel | 06-47857538 |
freerkmossel@hotmail.com

Woensdag 29 juli 2026

Reünie beroepslichting 66-4

Bert Kleinjan en Walther Hoosemans organiseren deze reünie 60 jaar na hun opkomst. Aanmelden bij Walther.
Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek
Contact: walther.hoosemans@hetnet.nl

Donderdag 5 november 2026

Algemene SMC-reünie Bronbeek

Nadere informatie volgt
Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Donderdag 14 januari 2027

Reünie beroepslichting 76-1

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn
Contact: loek.ruppert@gmail.com | mjheus@kabelfoon.nl

Oproep reünie beroepslichting 61-4

In 2026 is het 65 jaar geleden dat deze lichting opkwam. Mees van den Broeck en Gerard van Boven willen bij voldoende belangstelling een reünie organiseren op de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn.
Contact: Mees van den Broeck | 06-51628337 |
vdbroeck@caiway.nl of Gerard van Boven | 06-45059527

Kijk voor actuele berichtgeving over het al dan niet doorgaan van de genoemde bijeenkomsten en reünies op www.marechausseecontact.nl. Ook in de wekelijkse zondagse e-mailnieuwsbrief houden we u op de hoogte. Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Meldt u dan aan op de website of scan de QR-code.



SCAN ME



Extra paar ogen in de lucht Vooruit kijken dankzij nieuw patrouillevliegtuig

Op Vliegbasis Gilze-Rijen staat in een van de shelters een toestel dat misschien niet meteen de aandacht trekt, maar wel een nieuwe stap markeert voor de KMar. Het tweemotorige patrouillevliegtuig, een Diamond DA62 MPP, is ingericht voor surveillance- en verkenningstaken en kan urenlang boven een gebied opereren. Hiermee krijgt de marechaussee de beschikking over langdurige luchtwaarneming én direct bruikbare informatie.

Het toestel is ontworpen voor intelligence-, surveillance- en reconnaissance-missies (ISR): het verzamelen van inlichtingen, het langdurig observeren van een gebied en het gericht verkennen van situaties vanuit de lucht. Volgens projectleider adjudant Haiko sluit die inzet goed aan bij de manier waarop de marechaussee haar taken uitvoert. "Wij moeten steeds slimmer werken en gebruikmaken van technieken die we tot onze beschikking hebben. Dit platform helpt ons om informatie te verzamelen en die gericht in te zetten."

Vanuit de operatie gedacht

Het idee voor het patrouillevliegtuig ontstond niet aan een vergadertafel, maar op de werkvloer. Haiko: "Bepaalde projecten móeten ook vanuit de operatie komen. Daar merk je waar de echte behoefte zit."

Binnen de marechaussee groeit volgens de adjudant de vraag naar structurele sturingsinformatie. Er is behoefte aan

luchtbeeld van grensgebieden, langs maritieme routes, rond vitale infrastructuur en militaire objecten. Niet incidenteel, maar structureel. Niet alleen waarnemen, maar patronen herkennen en ontwikkelingen volgen. "We vergelijken onszelf vaak met de politie", zegt Haiko, "maar wij hebben een andere taak. Wij moeten informatie creëren die helpt om keuzes te maken, mensen en middelen gericht in te zetten en risico's eerder te zien."

Al snel werd duidelijk dat het project verder ging dan alleen het verwerven van een vliegtuig. Minstens zo belangrijk was wat er met de verzamelde informatie gebeurt. "Als je een uur vliegt en vervolgens niet weet waar die informatie terechtkomt, heb je eigenlijks", zegt Haiko. Daarom werd vanaf het begin ook gewerkt aan de digitale kant van het project. "We gaan die spullen niet in een mapje stoppen om ze daarna kwijt te raken", lacht hij. "De

beelden en data moeten landen in systemen die de marechaussee nu én in de toekomst kan gebruiken voor analyse en besluitvorming."

Helikopter versus vliegtuig

De keuze voor een vliegtuig roept soms vragen op, bijvoorbeeld waarom niet is gekozen voor een helikopter. "Een helikopter kost per uur ruim vijf keer zoveel", antwoordt Haiko nuchter. Maar kosten zijn niet het enige argument. Technologische ontwikkelingen hebben het speelveld veranderd. "Met de huidige camera's kan ik op drieduizend voet mijn beeld praktisch stilhouden op één plek. Daar hoeft je niet meer voor stil te hangen, zoals bij een helikopter. Bovendien is het toestel stiller en zuiniger, waardoor het met minder brandstof langer in de lucht kan blijven en dus langdurig een gebied kan observeren." Dat langere uithoudingsvermogen maakt het platform bijzonder geschikt voor taken van de marechaussee. ►



- Het platform levert bovendien meer dan alleen livebeeld. Het systeem produceert hoogwaardige foto- en filmbeelden en kan aanvullende signalen en sensorinformatie verwerken. "De meerwaarde zit hem in de combinatie van deze sensoren", zegt Haiko.



ISR-operatie

Aan boord bevindt zich een geavanceerd sensorsysteem voor dag- en nachtwaarneming, gekoppeld aan veilige communicatie en real-time dataverbindingen. Over details spreekt Haiko bewust terughoudend. "Ik kan er technisch heel diep op ingaan, maar het belangrijkste is dat dit systeem informatie levert die we direct kunnen gebruiken."

Volgens Haiko draait het bij dit platform om meer dan alleen het maken van beelden. "Het gaat niet om simpelweg filmen vanuit de lucht", zegt hij. "Dit is een vliegende ISR-capaciteit. Tachtig procent van ons werk zit niet in het vliegen, maar in alles eromheen: voorbereiding, analyse en afstemming."

Niet voor beginners

Het vliegen wordt uitgevoerd door zeer ervaren vliegers die als reservist zijn aangesteld bij de Marechaussee. "Dit is niet iets voor beginners", zegt Haiko. "Je moet minimaal duizend vlieguren hebben. Het toestel heeft zijn eigen karakter en vraagt vakmanschap, zeker gezien de bijzondere status waarmee het in Nederland mag opereren." Elke missie is meer dan opstijgen en landen. "Na vier uur vliegen ben je echt leeg. De voorbereiding, de uitvoering, de analyse: het is een volledige dagtaak."

De komende jaren staan in het teken van verdere ontwikkeling en evaluatie. "We moeten deze capaciteit op niveau brengen voor onze verschillende taken,

waaronder Hoofdtak 1", zegt Haiko. "Intelligence wordt daarin alleen maar belangrijker."

De ambitie reikt verder dan dit ene toestel. "Er is behoefte aan meer van dit soort capaciteiten. Meerdere vliegtuigen, verspreid over Nederland." Niet om groter te worden, maar om slimmer te opereren. "Pak iets uit de kast wat anderen niet hebben. Wat in Gilze-Rijen staat, is daarmee meer dan een vliegtuig. Het is een andere manier van kijken. Een stil oog in de lucht dat ons helpt om vooruit te zien."

Bron: KMarMagazine 2026-02

Tekst: Max van de Pol [ingekort door redactie MC]

Maatwerk voor studenten RCN



foto: Website Rijksdienst Caribisch Nederland

Op vrijdag 6 maart hebben vijftien aspiranten van Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN) de eerste fase van de opleiding Algemeen opsporingsambtenaar Caribisch Nederland afgerond. Op Bonaire vond het introductie- en kennismakingsprogramma plaats dat bestond uit een vijfdaags bivak.

De aspiranten namen deel aan verschillende activiteiten die in het teken stonden van samenwerking, discipline en doorzettingsvermogen. Zo hebben ze

onder andere samen een kamp opgezet, opdrachten uitgevoerd en fysieke trainingen gevolgd. De bivakweek werd afgesloten met een ceremonie waarbij de coaches van organisatie Velitt de aspiranten overdroegen aan de leiding van de Koninklijke Marechaussee.

Tijdens deze ceremonie sprak de plaatsvervangend brigadecommandant Caribisch gebied de aspiranten toe. Hij benadrukte de verantwoordelijkheid, discipline en inzet die het vak vraagt, zowel

tijdens de opleiding als in de praktijk. De aspiranten vertrokken 12 maart voor drie maanden naar Nederland voor het vervolg van hun opleiding in Apeldoorn. Daar volgen zij aanvullende theorie- en praktijkmodules die hen verder voorbereiden op hun toekomstige taken. Na deze periode keren zij terug naar Bonaire om hun opleiding voort te zetten binnen Caribisch Nederland.

Bron: KMarMagazine 2026-03

“Welkom op je oude brigade, Eric!” Met deze woorden word ik op Schiphol Plaza hartelijk ontvangen door brigadeadjutant Saskia Beukman van de Brigade Grensbewaking Schiphol. Saskia neemt ons mee in de effecten van de passagiersgroei, de ontwikkelingen om van de brigade een aantrekkelijke werkplek te maken en de digitalisering van passagiersprocessen.

| Door: Eric Koopman

De snel veranderende reiswereld vraagt om een Brigade Grensbewaking (BGB) die wendbaar en toekomstgericht is. Luchthaven Schiphol zal de komende jaren flink groeien, het gaat nu al om 72 miljoen passagiers. Het aantal vluchten wordt weliswaar minder, maar luchtvaartmaatschappijen spelen hierop in door grotere vliegtuigen in te zetten om de vervoerscapaciteit te vergroten. Schiphol gaat door met verbouwen om de passagiersgroei aan te kunnen; de KMar is nauw betrokken bij de verbouwingen van de doorlaatposten.

De basis is na de vele veranderingen in de afgelopen dertig jaar echter ongewijzigd: Aankomst Zuid, Aankomst Centraal en Aankomst West. Er werken tegenwoordig ruim 800 collega's bij de brigade tegenover ongeveer 300 in de jaren 90. Ruim 700 daarvan zijn werkzaam in de executieve dienst en de andere 100 verrichten ondersteunende diensten bij de Sectie Operationele Ondersteuning, Support (administratie en logistiek), Personeel & Organisatie en Geldbeweging KMar, met Bureau Nooddocumenten als backoffice. Saskia: “In de piekuren en weekenden maken we gebruik van zo'n twintig reservisten die eerder werkzaam zijn geweest als grensbewaker. Zij hebben



foto: Eric Koopman

Streven naar de beste Brigade Grensbewaking!



een baan in de burgermaatschappij, maar willen graag een bijdrage leveren op

Schiphol. De komende jaren willen we het reservistenbestand verder laten groeien om ons beter op de passagiersstromen te kunnen richten.”

“We zijn afgestapt van de balie-inzet volgens het principe een uur op, een uur af. Iedereen wordt continue ingezet, met pauzes voor eten en een bakje koffie, voor het afhandelen van onderzoeken die uit de paspoortcontrole voortkomen. In de zomerperiode is er de mogelijkheid je in te schrijven voor een extra werkweekend. Verder worden de collega's van het Dienjaar KMar voor een periode van zeven maanden ingezet, met name in de Schengenbalies. We hopen dat deze investering ertoe leidt dat ze voor een

vervolgcarrière bij de KMar kiezen.”

“We besteden ook aandacht aan de beeldvorming over de brigade; het grenswerk zou eenzijdig zijn, waarbij je alleen maar in de balie zit, geen verlof op kan nemen en geen weekenddienst kan ruilen. Als oud-wachtmeester en nu als brigadeadjutant herken ik deze beelden totaal niet. Om dit beeld bij te stellen, geven collega's voorlichting op het OTCKMar over het werken bij de brigade. We schetsen een reëel beeld van de diverse werkzaamheden en over de mogelijkheden je hier verder te ontwikkelen”, aldus Saskia.

Focus van de BGB

Schiphol verwerkt op een rustige dag 175.000 in- en uitreizende passagiers, op piekdagen zijn dat er 220.000; hiervan reist veertig procent via een doorlaatpost. Saskia: “We weigeren per jaar ongeveer 3000 passagiers, omdat zij

- niet voldoen aan de inreisvoorwaarden, zoals voldoende bestaansmiddelen, retourticket, juist visum of duidelijk reisdoel. Afgelopen jaar werden bijna 1000 valse of vervalste reisdocumenten onderkend. Je kunt hierbij denken aan het reizen op een paspoort van een ander persoon, het vervangen van de foto of het gebruiken van een totaal vervalst paspoort.”

“Onze focus ligt de komende tijd op identiteitsfraude, mensensmokkel, illegale migratie, kinderontvoeringen en andere grensoverschrijdende criminaliteit. Onze mensen op de doorlaatposten werken hierbij nauw samen met de collega's van de gatecontroles. Het team Dedicated Gate Controle (DGC) voert deze controles direct bij de uitgang van een vliegtuig uit. Daarnaast houden we 's nachts regelmatig een controle in de lounge, het gebied waar de belastingvrije winkels zich bevinden. Tijdens zo'n controle wordt er onder andere gelet op personen die zich erg lang ophouden in de lounge en is er extra aandacht voor bijvoorbeeld reisdocumenten die in prullenbakken zijn gegoooid.”

Instroom nieuw personeel en persoonlijke ontwikkeling

De ongeveer 200 nieuwe collega's die jaarlijks instromen van het OTCKMar of uit andere KMar-onderdelen worden binnen de dienstgroep door de praktijkleermeesters geschoold op specifieke BGB-werkzaamheden. Elke dienstgroep heeft een of twee praktijkleermeesters die zijn opgeleid om de beginnende collega te begeleiden naar het zelfstandig kunnen uitvoeren van grensbewakingstaken.

Saskia: “Er zijn diverse mogelijkheden voor de collega zichzelf verder te scholen, bijvoorbeeld via de cursussen Documentencontrole 2 (Doc 2) en Verdieping Grenspolitietaken (GPT). We hebben met de Afdeling Falsificaten Schiphol een Doc 1 ½ opgezet om collega's beter voor te bereiden op de Doc 2-opleiding op het OTCKMar. Verder is de opleiding escortbegeleiding beschikbaar zodat we de Brigade Vreemdelingenzaken kunnen ondersteunen. Ook wisselen we capaciteit uit

met de Brigade Politie & Beveiliging (BP&B) en de Brigade Operationele Service en Support (BOSS). Op deze manier doen collega's ervaring op in een van de andere KMar-taken. De BGB is ook de grootste personeelsleverancier voor FRONTEX en levert ondersteuning aan de Brigade Caribisch gebied. Ook dit biedt kansen buiten Nederland werkervaring op te doen.”

“We willen als managementteam ervaren wachtmeesters behouden voor de brigade. We zijn in gesprek met het Expertisecentrum Leiderschap Defensie om deze collega's workshops en cursussen aan te bieden zodat zij kunnen doorgroeien naar de functie van groepscommandant (GPC) van een van de 54 executieve groepen. Er wordt onder andere qua personeelszorg veel

gevraagd van de soms nog jonge groepscommandant, die voor het management ook de brug naar de werkvloer vormt.”

Waarom zij als brigadeadjutant investeert in het middenkader, onder andere door middel van GPC-dagen, legt Saskia uit. “Toen ik in de jaren 90 bij de BGB werd geplaatst, hadden we met zo'n 300 medewerkers nog een relatief klein personeelsbestand. Ik kende bijna iedereen, niet altijd van naam maar wel van gezicht. De BGB is voor mijn gevoel nu erg zakelijk; van de 54 groepscommandanten kent meer dan de helft elkaar niet en dat willen we veranderen.

Tijdens de eerste GPC-dagen hebben we gezamenlijk geïnventariseerd waar de behoefte lag. Dit leverde diverse



foto's: Mediacentrum Defensie | Valerie Kuypers

thema's op, zoals verbinding, kwaliteitsverbetering en kennisverbreding op grensprocessen, contact met brigadecommandant, plaatsvervanger en brigadeadjutant, sociale veiligheid en duurzaam gezond inzetbaar. Medewerkers van Geestelijke Verzorging en Bureau Maatschappelijk Werk ondersteunen de GPC-dagen bij de onderwerpen groepsdynamiek, werk-privé balans, weerbaarheid en zingeving."

Digitalisering van de grens

BGB ontkomt er niet aan ook stappen te zetten in het verder digitaliseren van de werkzaamheden. Bij alle Europese doorlaatposten wordt het Entry/Exit System (EES) ingevoerd. Dit nieuwe digitale systeem vervangt de paspoortstempels voor reizigers van buiten de EU die het Schengengebied bezoeken door hun in- en uitreisdata, biometrische gegevens (gezichtsfoto en vingerafdrukken) en reisdocumenten te registreren. Dit maakt het mogelijk de toegestane verblijfsduur van 90/180 dagen nauwkeurig bij te houden en de grensbewaking te verbeteren. Het systeem is in fases ingevoerd vanaf oktober 2025 en wordt volledig operationeel in 2026, waardoor reizen sneller

en veiliger wordt en illegale migratie wordt bestreden.

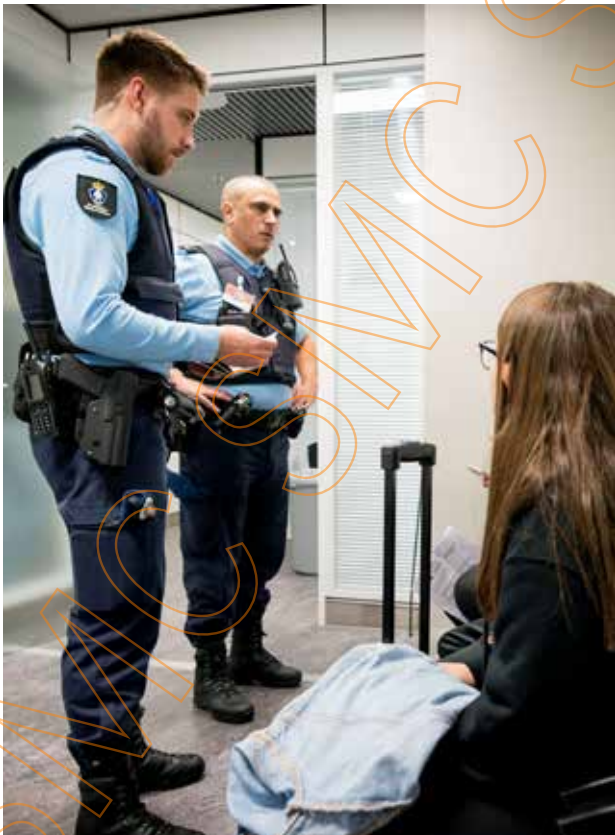
De vraag of er dan op de doorlaatposten waar het systeem wordt geplaatst geen grensbewakers meer nodig hebben, beantwoordt Saskia onmiddellijk met een duidelijk nee. "De afhandelingsstijd is korter, omdat het systeem alles berekent zoals verblijfsduur. Het uitvoeren van onderzoek naar doel, duur, middelen) en tweedelijnscontrole (document beter onderzoeken) blijft echter mensenwerk."

BGB-kernwaarden

Saskia's werkervaring van de afgelopen 28 jaar helpt haar bij het adviseren van de brigadecommandant en bij het zijn van een luisterend oor voor haar collega's. "Na de wachtmeesteropleiding werd ik in 1997 als 19-jarige geplaatst bij de Brigade Grensbewaking Schiphol, waar ik tot 2002 heb gewerkt. In die periode werd ik als groepscommandant tijdelijk tewerkgesteld bij de Beveiliging Burgerluchtvaart (BBLV) en deed ik ervaring op bij het team Veel Voorkomende Criminaliteit (VVC) en bij de afdeling Falsificaten. Na afronding van de Middelbare Onderofficiërsvorming

(MOOV) werd ik geplaatst bij Brigade Amsterdam en na de Leergang Senior Algemeen Opsporingsambtenaar (LSAO) in 2007 werkte ik achtereenvolgens als opperwachtmeester en adjudant binnen Intell. In 2017 werd ik na een artikel 4-missie in Mali als coördinator en later als tweede teamleider geplaatst bij de Hoog Risico Beveiliging (HRB). Vervolgens heb ik het MD-traject voor stafadjudanten doorlopen en ben ik sinds 2023 de brigadeadjutant van de BGB Schiphol."

"Onze BGB-kernwaarden Vertrouwen, Veiligheid en Professionaliteit zijn mijn ankers. Vertrouwen vormt de basis tijdens mijn gesprekken met de collega's op de werkvloer. Iedereen moet veilig kunnen werken; op onze brigade is er geen ruimte voor pestgedrag, intimidatie of onveilige werkcultuur. Tot slot professionaliteit: de KMar is immers de eerste overheidsdienst waar reizigers mee te maken krijgen als zij ons land inreizen. De BGB staat altijd in de picture, ons werk ligt altijd onder een vergrootglas. Onze mensen zijn professionals, zo zien we eruit en zo leveren we ons werk."



Ouderdagen tijdens initiële opleiding KMar

In alle soorten en maten zijn ze er geweest: de ouderdagen tijdens de initiële opleiding bij de Koninklijke Marechaussee. De dag dat we als marechaussee – dienstplichtig of beroeps – voor het eerst aan de familie en misschien vooral aan je vriend(in) kon laten zien en laten ervaren, bij wat voor een bijzondere organisatie je was terechtgekomen.

| Door: Henk Rijke (met bijdragen van Gert Janssen en Marnix van den Brand)

Zo'n ouderdag heb ik op verschillende momenten in de opleiding meegemaakt. Direct na de militaire opleiding of ergens halverwege zoals bij ons na de 24e oefenweek. Soms georganiseerd door een jongere lichter, die wist dat een volgend peloton dat ook voor hun ging doen. In Eefde kregen ouders die hun zoon of dochter bij de start van de AMBV kwamen brengen een rondleiding en een (foto)presentatie hoe de militaire opleiding was vormgegeven, waarbij ook vragen over rechtspositie, verzekering en carrièremogelijkheden werden beantwoord. Op deze wijze werd het thuisfront al vroeg bij het Wapen betrokken.

Opgemaakt bed

Nog zie ik mijn vader staan in de Rechercheschool KMar op de begane grond van gebouw 46 bij wapens aan de wand, drugs in de vitrines en gipsafdrukken van een schoenprofiel op een plaats delict. Het maakte indruk op hem en op mij. En wat te denken van

de demonstraties zelfverdediging en/of boksen en het rondje hindernisbaan, die we nu een keertje vrijwillig namen om onze vriend(in) te imponeren.

Het waren de vaste ingrediënten van de ouderdag in de jaren 80. Na een welkomstwoord van het kader gingen we in groepen de kazerne over. Naar de legeringskamer, waar moeders met grote ogen het keurig opgemaakte bed en strak uitgelijnde kast aanschouwden. Voor het legeringsgebouw was een static show waar voertuigen en uitgestalde persoonlijke standaarduitrusting (PSU) in volle glorie bewonderd konden worden.

Telganger

Wat te denken van de verschillende demonstraties op het square zoals de voertuigprocedure voor een vuurwa-
pengevaarlijke verdachte waarbij een verdachte bestuurder veilig uit zijn auto gepraat moet worden. Of het motor-
demonstratieteam waarbij een man of

tien de bestuurder van de motor het zicht ontnam. Dat spectaculaire vakmanschap maakte altijd grote indruk op de families. Ook was succes verzekerd wanneer de exercitie strakker dan strak werd uitgevoerd. De hilariteit was groot als daarna de ietwat stroeve en stramme vaders het ooit aangeleerde 'geeft - acht' en 'voorwaarts - mars' nog een



keertje in de praktijk mochten brengen. Dan kun je beter even geen telganger zijn, maar er klonk altijd een welverdiend applaus voor de 'oude' blauwe en/of groene collega's als de maat nog ergens in het lichaam was gevonden. Wie kent de film 'Stripes' uit 1981 niet met de hilarische en tegelijk superstrak uitgevoerde 'Razzle-Dazzle'-exercitie onder leiding van Bill Murray. Kijk het maar terug op YouTube. Jaren geleden trainde oud-collega Richard van Everdingen de leerlingen, volgens mij zelfs van verschillende lichten, in de avonduren in deze exercitie om die tijdens ouderdagen uit te voeren. Geweldig initiatief, goed voor de verbinding en succes verzekerd! De ouderdag werd in die jaren altijd afgesloten in de manschappenkantine waarbij tijdens de 'modeshow' hilarische tenues langskwamen die in geen enkel kledingvoorschrift terug te vinden waren. Het Mannenkoor Koninklijke Marechaussee voorzag de dag van een passend muzikaal einde.

Relatiemiddag

De huidige opleiding kent een zogenaamde relatiemiddag, die voor de eerste zaterdagmiddag van de opleiding op het programma staat. De leerlingen blijven dat weekend tijdens de introductieperiode van twee weken op de kazerne. Ze kunnen dan twee gasten uitnodigen, die op deze middag de ondertussen aangeleerde vaardigheden van hun zoon, dochter of vriend(in) kunnen bewonderen. Een static show, een rondleiding op de kazerne, een strak uitgevoerde exercitie en uiteraard een kijkje op de legeringskamer maken ook nog steeds deel uit van het programma. Ik kan mij de bewondering van de families over de verandering die onze nieuwe collega's in korte tijd hadden doorgemaakt, nog goed herinneren. Mooi te merken dat er in een tijd van opleidingsdruk nog steeds ruimte is voor het thuisfront.

Eén man te veel

| Door: Gert Janssen

Tijdens mijn opleiding op het OCKMar in Apeldoorn (dienstplichtlichting 81-6) heb ik twee ouderdagen meegemaakt. De eerste keer was in het vroege voor- ▶



19 februari 1982



vaders in actie



applaus voor vaders exercitie



► jaar van 1982 tijdens mijn kadertraining voor reserveofficieren (ARO&Kader, later ROEK genoemd). Onze groep viel onder verantwoordelijkheid van pelotonscommandant, wachtmeester Tjeerd Henstra. Onze bedden stonden in de achterste kamer rechts van de eerste verdieping in gebouw 25. De dagen voor de ouderdag moest alles spic en span zijn. Perfect schoon dus: PSU-kast strak en stofvrij, uitrusting gepoetst of ingesmeerd met witte of groene webbingpasta. Bij de extra exercitioefeningen op de square schreeuwde Henstra ons alle hoeken in, want de commando's moesten tijdens de grande finale voor de rijen nieuwsgierige ouders wel perfect uitgevoerd worden.

Ons peloton had op dat moment één man teveel en dat vond de wachtmeester geen goede uitstraling geven van het marcherende detachement. Kortom, iemand moest zich vrijwillig opofferen. Voorzichtig stak ik mijn hand op, waarop Henstra reageerde: "Een goed besluit Janssen. Ga jij het verkeer regelen, want je loopt toch regelmatig de verkeerde richting uit." Het uiteindelijke resultaat was dat de exercitie perfect verliep en de voertuigen van de bezoekers evenzo strak in het gelid stonden. Iedereen tevreden.

De tweede ouderdag was een maand later toen ik bij een van de pelotons

politiedienst (PD) was terechtgekomen. Mijn ouders hadden de ouderdag al meegemaakt, dus mocht ik mijn toenmalige vriendin meenemen. Zij wist dat ik beroepsmarechaussee wilde worden, maar zij had andere plannen met mij. We hebben haar daar aangekleed in mijn gevechtstenue en opgetuigd met de nodige uitrustingsstukken. Voorzien van helm en volledige bepakking bleek dat zwaarder dan gedacht, waardoor haar respect voor ons toenam. Beroeps ben ik – mede dankzij die verkering – helaas nooit geworden.

De laatste (ouderdag) ROEK

| Door: Marnix van den Brand

Zoals elke lichting die zijn opleiding afrondde, organiseerde ook de laatste lichting (95-7) van de ROEK een ouderdag. Op 9 november 1995 konden trotse ouders, vriendinnen en andere familieleden invulling geven aan de verhalen waarmee hun zoon regelmatig thuiskwam en zelf een beetje meemaken hoe wij de opleiding tot wachtmeester op het OCKMar ervaren hadden.

Er werd van alles uit de kast gehaald: rondje over de stormbaan, diashow, demonstraties exercitie, roadblock, arrestatie en wapens, rondleiding over de kazerne en schieten in de schietbioscoop. Dit kostte de nodige organisatie en aangezien ik daarin het voortouw had genomen, werd ik enkele dagen voor de ouderdag bij ons kader geroepen. De kornet nam het woord: omdat de ouderdag begin november zou plaatsvinden en het weer daarom mogelijk slecht zou zijn, had de majoor verzocht de ouderdag binnen te organiseren. Of ik dat nog even kon regelen...

Nu had ik een regenprogramma achter de hand, maar dat wilde ik alleen in uiterste nood gebruiken. Met halve boogtenten op het square voor de bezoekers en de hoop op droog weer zou het mijns inziens ook moeten lukken. Bovendien waren de aanstaande wachtmeesters niet van suiker. Met dit antwoord maakte ik rechtsomkeert, nageroepen met de mededeling:

“Brand, hou er rekening mee dat dit ook een dienstbevel kan worden.” Ik haalde mijn schouders op en dacht dat het niet zo’n vaart zou lopen.

Tot mijn verbazing moest ik mij de volgende dag melden bij commandant OCKMar, kolonel Lugt. De kornet had me precies uitgelegd waar zijn kantoor was, waar ik mij – met wat spanning in de benen – netjes meldde: “De marechaussee Van den Brand, kolonel.” Na zijn bevrijdende ‘plaats - rust’ mocht ik vertellen hoe de ouderdag georganiseerd zou worden en wat mijn plannen waren als het zou gaan regenen. “Is goed zo, ingerukt”, was zijn antwoord.

Die 9e november was een bewolkte, maar droge dag. In een DAF YA 66 als commandowagen, geregeld bij een vriend, reed ik de kazerne rond en zag dat alles gesmeerd verliep. Na een stukje exercitie op het square werd ons peloton kersverse wachtmeesters opgesteld voor de diploma-uitreiking, met als verrassing de uitreiking van de penning voor de beste ROEK’er van het peloton. Die werd mij – met een zuur gezicht – uitgereikt door diezelfde majoor, die een week eerder nog had geprobeerd mijn plannen te dwarsbomen. Ik heb de penning met mijn breedste grijns in ontvangst genomen, waarna we de laatste ROEK, onder het geknal van saluutschoten, hebben begraven voor gebouw 22. Ook niet volgens de regels, maar wel met goedkeuring van kolonel Lugt, die net als vele andere officieren en onderofficieren eveneens de laatste eer aan de ROEK kwamen bewijzen. De laatste dienstplichtige wachtmeesters waren opgeleid, klaar om hun taak paraat te vervullen.

static show PSU



lichting 87-6



tenue show





Kap Jan de Wit (op de motor) en aoo Jarno Groos

BMW K1600GT-p Nieuw paradepaardje van de KMar

foto's: Gert Janssen

De Koninklijke Marechaussee heeft een nieuwe motor: de gloednieuwe BMW K1600GT-p. Deze robuuste motor oogst tot nog toe alleen maar lof van de gebruikers, hoewel het apparaat flink zwaarder is dan zijn voorganger de Yamaha FJR1300. Kapitein Jan de Wit, teamleider van Team Verkeer van de KMar, maakt er geen geheim van: "Er was niks anders dat voldeed aan onze eisen." | Door: Gert Janssen

Op het moment dat dit artikel verschijnt, is het grootste deel van de 184 bestelde BMW's uitgeleverd en ondergebracht op de locaties van Team Verkeer (TV) en bij de brigades en het bataljon. Overigens vallen de mannen (en één vrouw) van TV straks operationeel onder 101 Marbat. Op Camp New Amsterdam in Huis ter Heide staan op dit moment zestien stuks te glimmen. En om dat zo te houden krijgen ze ter plaatse nog een aanvullende coating van een paar zeer gemotiveerde collega's. Bijkomend voordeel van het extra poetsrondje is dat het straatvuil er tijdens de wasbeurt makkelijk afspoelt.

Samen met zijn plaatsvervanger adjudant Jarno Groos stuurt Jan 36 mensen aan, verdeeld over drie locaties. Sinds 1995 werkt hij bij de KMar en hij is via verschillende functies en taken in 2017 geplaatst als teamleider bij de motorrijders van TV. Zelf rijdt Jan nog zo'n 35.000 kilometer per jaar, waarvan 10.000 in zijn vakgebied. "Dan zie je de collega's ook aan het werk."

Geen alternatief

De weg naar dit type BMW was eenvoudiger dan gedacht, omdat er eigenlijk geen alternatief is. De Wit: "Wij gebruiken een sport-/toermotor die voldoet aan de aangescherpte Euronorm, Euro 5-homologatie voor de kenners. Andere partijen konden die uiteindelijk niet leveren. Voor dit type motor is de Europese markt voor hen te klein. Het grote publiek rijdt vooral all-road-motoren. De andere fabrikanten zijn bovendien grote merken en wij een relatief kleine klant. Voor BMW ligt dat anders. Zij konden daarnaast als enige voldoen aan de eisen die wij stelden: de Euronorm en een type met cardan [aandrijving via een as in plaats van een ketting – red.]. Dat laatste geeft in ons werk het minste onderhoud en de meeste zekerheid."

Met het door Defensie beschikbaar gesteld budget van 41,6 miljoen euro, was er financieel geen beperking in merk of type. Uiteindelijk bleef BMW over met twee types: de R1250RT en de

K1600GT-p. "De K1600 past beter bij het werk dat wij doen, zoals het escorteren van militaire colonnes en vips, en voor de grensbrigades bij het patrouilleren tijdens Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV). In het contract van zes – met een looptijd van zeven – jaar worden 184 stuks direct geleverd, met nog eens een optie voor 150."

Een rekensom is dan snel gemaakt: 41,6 miljoen gedeeld door 338 motoren is ruim 123.000 euro per stuk. En dat is precies wat door verschillende motorwebsites werd gecommuniceerd. Zo gooit de krijgsmacht het geld over de balk... "Nepnieuws", stelt De Wit. Weliswaar is het totale bedrag beschikbaar, maar dat wil niet zeggen dat dit ook richting 'BMW Motorrad' gaat, legt hoofd woordvoering van de KMar kapitein Mike Hofman uit. "Het totaal beschikbare bedrag is inclusief de 150 exemplaren in optie en inclusief al het onderhoud en reparaties tot einde looptijd, plus de extra optie jaren op het onderhoudscontract. Verder de levering

zelf, het wagenparkbeheer – voor behoud van de garantie – de documentatie, de opleiding en de aanpassing van de voertuigen.”

Dat is dus ook inclusief spuitwerk, striping en technische extra's voor het 'politiewerk', zoals stopborden, extra lichtsignalen, sirenes, zwaailichten, communicatiemiddelen en een bedieningspaneel. De oude Yamaha's brengen overigens nog geld op, nadat ze zijn ontdaan van alle kenmerken die bij de marechaussee horen. Ze gaan naar Domeinen om verkocht te worden, legt De Wit uit. “Enkele exemplaren – inmiddels al tien jaar oud – met de minste kilometers houden we en zullen worden gebruikt bij ere-escortes.”

Ondanks dat de nieuwe BMW langer is en een totaalgewicht heeft van 350 kilo – dus 50 kilo zwaarder dan zijn voorganger – is de commandant van het verkeersteam zeer te spreken over de wendbaarheid van de nieuwe machine. “Ermee een stoep oprijden is wat lastiger en ook het gebruik van de middenbok vergt een trucje. De K1600GT-p is bovendien iets lager dan de Yamaha FJR, waarbij de buddyseat ergonomischer gevormd, verwarmd en in hoogte verstelbaar is. Omdat iedere rijder binnen Team Verkeer zijn eigen voertuig heeft, kan hij die voor zichzelf pasklaar maken.”

Wel even wennen

Volgens de kapitein betekent de overstap van Yamaha naar BMW – een

zwaarder exemplaar en meer vermogen – niet dat er een extra rijopleiding nodig is. “De verschillen zijn relatief klein. Iedere brigade heeft bovendien zijn eigen kerninstructeur en er is een uitgebreide handleiding voor alle knoppen. Natuurlijk zal de overgang van de vier naar zes cilinders en van 145 naar 160 pk in het begin wel even wennen zijn. Maar als je de hele dag op de motor moet zitten – en dat gebeurt wel eens bij het begeleiden van militaire transporten – dan is dit een geweldig comfortabele fiets. En bij MTV en handhaving komt de snelle acceleratie goed van pas. Binnen drie seconden zit je aan de 100 kilometer per uur. Er is een gebruikersopleiding die alle rijders van de BMW K1600GT-p bij de KMar zullen volgen.”

Naast het feit dat het Team Verkeer straks operationeel onder 101Mabst valt, krijgt ook het bataljon mogelijk eigen motoren, zoals ook tijdens de Koude Oorlog het geval was. De Wit weet nog niet hoe deze voertuigen eruit gaan zien. Ze moeten in ieder geval geschikt zijn voor onverharde wegen.

De mannen van De Wit – na 1 december 2026 zijn opvolger – verrichten hun werkzaamheden in het zogenoemde Host Nation Support tot aan de grens. Doel is het soepel en veilig laten verlopen van militaire operaties, oefeningen en verplaatsingen van bondgenoten op Nederlands grondgebied. “Verder gaan onze bevoegdheden niet. Aan de grens zullen dan begeleiders van een buurland het transport overnemen.”

Het specifieke werk van Team Verkeer – een samenvoeging van vier motorpools van de KMar – en de hoge eisen, zorgt er voor dat er binnen de groep weinig verloop is en een grote onderlinge verbondenheid. “We hebben weinig vacatures omdat dit het mooiste werk is dat je als beroepsrijder bij de marechaussee kunt doen. Het is een specifieke tak van sport. We hebben bovendien een hecht team, waarbij de sociale controle groot is. Het werk vereist enorme concentratie en je moet altijd scherp zijn. Als iemand niet lekker in z'n vel zit kan dat gevaar in het verkeer opleveren. We houden elkaar dus goed in de gaten. Als we een sollicitant krijgen is dat meestal een motorrijder van een van de brigades. Voor het werk dat wij doen zijn ze niet opgeleid, dus ze doen eerst een rijtest van 3,5 uur. Als dat naar tevredenheid verloopt en we denken dat iemand in onze groep past, krijgt hij of zij een mentor.”

“Daarna volgt de opleiding in het verkeerstechnisch begeleiden. Dat is een drieweekse interne opleiding onder leiding van eigen rijinstructeurs, die afgesloten wordt met een examen. Daarna moet de nieuwe collega alle rollen in een verkeerstechnische begeleiding kunnen vervullen. Aansluitend zijn er jaarlijks herhalingscursussen voor alle teamleden. De strenge eisen en veeleisende trainingen zorgen er voor dat de risico's van het motorrijden onder bijzondere omstandigheden zo klein mogelijk blijven.”



Herinneringen aan Able Archer 1987

In een gezellig appartement in Berkel en Rodenrijs praat ik met voormalig dienstplichtig marechaussee Hans Ellens (lichting 79-1). Als leerkracht in het basisonderwijs kan Hans boeiend vertellen over zijn tijd als dienstplichtige bij de KMar en het op herhaling komen in 1987 bij de oefening 'Able Archer'. | Door: Cees Lindenberg

Hans steekt direct van wal en vertelt enthousiast dat hij in de koude winter van januari 1979 startte met zijn opleiding als dienstplichtig marechaussee op de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn. Hans: "Zes maanden hard werken om je blauwzwarte baret, nestel en een 'rood streepje' op je schouder te verdienen." Verkeersschool, situatietekenen, verkeer regelen, radiotelefonie, rechten en vooral ook veel sport, speedmarsen en hindernisbaan, schieten met pistool, UZI en MAG. "Intensief!", volgens Hans, "maar je zat niet voor niets bij een elite-eenheid, toch?"

104 Maresk

Na zijn opleiding werd Hans paraat bij 104 Marechaussee Eskadron op de Generaal Winkelmankazerne in Nunspeet, waar hij zich moest melden bij opperwachtmeester Willem Froma. "Hoe heet je?", vroeg Froma. "Ik stelde me netjes en correct voor: marechaussee der 3e klasse Ellens, 57.04.20.122 enz."

"Nee, hoe heet je, wat is je voornaam?" "Hans, opper." "Prima. Ik heet Willem, welkom bij mijn peloton." Na de formele relatie met het kader tijdens de opleiding was dit een verrassende benadering. Hans: "Dit ben ik nooit meer vergeten."

Bij 104 Maresk heeft hij het prima naar zijn zin gehad. Vooral het parate werk met onder andere het begeleiden van colonnes militair materieel naar vooral West-Duitsland voor schietoefeningen was een heel intensieve en vooral bijzondere bezigheid. Hij vergelijkt het met het gevoel dat een bordercolle moet hebben als hij om de kudde heen rent. In dit geval van kruispunt naar kruispunt, desnoods over fiets- en wandelpaden.

Een krijgsgevangenenoefening

in Duitsland was daarentegen best heftig, iets wat hij nooit is vergeten. Op de KMar Wapendag 2024 ontmoette hij iemand die dit als toenmalig commando heeft meegemaakt en ondervonden. Van beide kanten echt geen fijne herinnering, maar effectief was het wel. Zijn tijd bij 104 vloog voorbij en hij werd bevorderd tot mar2. Maar toen zat het er ineens op: spullen inleveren, plunjebaal naar de zolder en aan de slag als schoolmeester op een lagere school in Berkel en Rodenrijs. Hans trouwde, er kwamen kinderen en zijn marechausseetijd verdween langzaam naar de achtergrond. Hans: "Behalve in mijn sterke verhalen voor de klas en als mijn oudste zoon Arjen verkleed naar school wilde. Uiteraard net als papa als marechaussee met opgerolde mouwen en nestel. Zo ben ik helaas wel mijn originele baret kwijtgeraakt."

Op herhaling

Regelmatig komen er berichten over een mogelijke mobilisatie, maar die bleken steeds loos alarm. Tot november 1987. Hans kreeg een oproep voor oefening 'Able Archer' en moest zich melden op de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn. Zijn vrouw was op dat moment



1979, mar2 Ellens

hoogzwanger van hun vierde kind en was (terecht) niet blij. "Maar ja, het vaderland riep en dan ga je. Het is Zonder Vrees en Zonder Blaam, toch?", zo legt hij uit.

Hans bekent dat hij die oproep eigenlijk wel erg leuk vond. Vooral het weerzien met oude maatjes lonkte. Dit bleek echter toch anders te zijn, want hij zag geen bekende gezichten van lichting 79-1. Het bleken mannen van verschillende lichtingen te zijn. Hans: "We kregen een tweedaagse opleiding met exercitie, sport, wapenleer pistool, NBC, gasmaskercontrole (in de gasbunker) en theorielessen terreurbestrijding. Natuurlijk kregen we ook weer de bekende PSU-inspecties. Ik moest nog 1,30 gulden betalen, omdat ik een paar sokken miste."

De 'ouwe stompen' mochten in de toenmalige onderofficieren-eetzaal eten.

Hans: "Dat was leuk, want we hielden met opzet onze baret op toen we door de manschappeneetzaal liepen. Dienstplichtigen van lichting 87 begonnen te roepen: K*tbol, pet af!, maar wij wezen fijntjes op onze witte streep. Dat was genoeg."

Ook leuk waren de schietoefeningen met pistool Browning in het Orderbos.

"Moesten we in '79 na elke vijf schoten netjes de vijf lege hulzen inleveren... nu schoten we met dertien man een volle kist munitie leeg. En hulzen rapen? Nee hoor. Het was oude munitie en die moest op, zeiden onze begeleiders."

Wachtdiensten in Brunssum

Na deze opfrisdagen vertrok de groep op 4 november 1987 met militair vervoer naar AFCENT Brunssum, gekleed in gevechtstenue met MP-band zonder witte webbing en witte helm, maar met een zwartleren pistooltas, inclusief de Browning. De mannen werden ingedeeld bij 894 KMar Pel HQAFCENT en gelegerd bij Brigade Roermond. Daar kreeg de groep van opperwachtmeester John Drost en wachtmeester der 1e klasse Ed Hermans hun instructies. Dit betrof voornamelijk wachtlopen en patrouilleren met veelal Amerikaanse collega's, bij de 'Headquarters Allied Forces Central Europe Provost Marshal's Branch'. Hans: "Een hele mond vol, maar het was toch niet helemaal wat wij verwacht hadden van ons opberhaling-komen. Uiteraard wel indrukwekkend, omdat je deel uitmaakt van een internationaal gebeuren, maar toch..."

"Voordeel was wel dat ik mijn Engels weer eens goed kon ophalen", vertelt Hans. Ook de keren dat ze – na het ontbijt bij de brigade – nog even op z'n Amerikaans gingen ontbijten. "Heerlijk, 's morgens al aan de hamburgers." Maar wat hem vooral is bijgebleven, is het respect van de Amerikaanse soldaten voor de Militaire Politie. "De eerste keer was heel opmerkelijk. Wij gingen netjes achterin de rij staan voor het eten, maar werden gelijk voor- en doorgelaten. Bizar."

Oefening **Able Archer** was een jaarlijkse oefening van de NAVO-strijdkrachten in Europa, waarbij commandovoerings- en controleprocedures werden geoefend, met de nadruk op de overgang van conventionele operaties naar chemische, nucleaire en conventionele operaties in oorlogstijd. Deze oefening werd beschouwd als het hoogtepunt van oefening Autumn Forge (waaronder REFORGER). De oefeningen zelf simuleerden een periode van escalatie van het conflict, culminerend in een gecoördineerde nucleaire aanval.

De oefening is vooral bekend vanwege Able Archer 1983, die begon op 7 november 1983 en waarvan wordt aangenomen dat deze bijna een nucleaire oorlog met de Sovjet-Unie heeft ontketend.

Verdacht koffertje

Able Archer duurde voor de groep van 4 tot en met 10 november. Hans: "Op 10 november was er een afscheidsavond bij de brigade, waar we twee certificaten kregen als dank voor onze bijdrage, waaronder een van de Provost Marshal, luitenant-kolonel Kengen. Het werd een leuk, gezellig feestje met onze begeleiders, totdat er een melding binnenkwam dat er een verdacht koffertje was gesignaleerd in een Britse kazernebar. De eerste fase/ringen van ontruiming traden gelijk in werking en de gezelligheid maakte plaats voor lichte onrust."

"Wachtmeester Ed Hermans was de aangewezen persoon om onderzoek te ►



► gaan doen en ik vroeg of ik mee mocht. Waarom ik dat vroeg, weet ik nu nog steeds niet. Het mocht en toen werd het toch nog spannend. We haalden röntgenapparatuur op om het koffertje door te lichten en voor ik het echt doorhad, stond ik midden in de nacht op een verlaten kazernesquare met een stroomkabelhaspel bij een mogelijke bom. Omringd door stropakken en felle schijnwerpers kwam toen ineens het besef... mijn vrouw kan elk moment bevallen van ons vierde kind en ik sta hier als 'dappere burger' mijn 'moed' te tonen. Echt, ik stond daar met knikkende knieën." Het bleek gelukkig vals alarm. Het ging om een koffertje van een Britse officier, dat een aantal keren in de kazernebar was verplaatst en uiteindelijk als verdacht werd aangemerkt. "Ik zie nog de röntgenfoto voor me. Duidelijk zichtbaar het militaire paspoort met de foto."

Na een onrustige nacht gingen ze de volgende dag terug naar Apeldoorn. De extra PSU werd ingeleverd en na onderhoud en inleveren van de wapens werden ze naar het NS-station in Apeldoorn gebracht. Hans: "Maar wat schetste mijn



Hans Ellens is op 20 april 1957 geboren in Groningen. Na zijn dienstplichttijd is hij werkzaam geweest als groepsleerkracht in het basisonderwijs. Daarnaast is Hans kunstschilder en illustrator van (jeugd) boeken en tijdschriften voor diverse uitgeverijen. Hij is getrouwd met Paulien, vader van vier kinderen en opa van zeven kleinkinderen, en inmiddels met pensioen.

verbazing? Twee weken later kreeg ik opnieuw een oproep. Het bleek gelukkig een vergissing, maar mijn hoogzwangere vrouw was opnieuw not amused. Onze zoon Jasper werd uiteindelijk op 27 november geboren. In die jaren daarna heb ik regelmatig over mijn 'helden-

daad' verteld tijdens mijn herhalings-oefening bij de KMar!"

Dat het warme gevoel voor de marechaussee nog steeds diep zit, blijkt uit het feit dat Hans vanaf de oprichting betrokken is bij de Stichting Dienstplichtig Marechaussee (SDM) en haar voorloper. Zoals hij zelf zegt: "Ik ben er trots op om lid te zijn van deze mooie groep oud-dienstplichtigen."

Met deze mannen is Hans enkele jaren geleden nog bij Willem Froma thuis geweest in Nunspeet, om gezellig samen met zijn familie herinneringen op te halen, ondanks Willems broze gezondheid. Helaas is Willem niet meer onder ons.

Thank you for your service

Hans was recent in Florida, waar hij weer herinnerd werd aan het respect van Amerikanen voor militairen. Tijdens een praatje met een politieagent sprong die bijna in de houding toen Hans vertelde dat hij in zijn diensttijd bij de MP had gediend. Hans: "Helemaal bijzonder was dat tijdens een cruisetheatershow de aanwezige (oud-)militairen werden onthaald op een applaus en een welgemeend Thank you for your service."

4e reünie dienstplichtlichting 73-2

I Door: Koen, Jaap en Ron
53 jaar geleden werd dienstplichtlichting 73-2 in Apeldoorn opgeroepen. Op 6 maart jl. hielden ze voor de 4e keer een reünie, nu in het Nationaal Militair Museum te Soesterberg.

Het was een leuke opkomst van 31 oud-marechaussees, die na binnenkomst onder het genot van een kop koffie en een stuk appeltaart elkaar begroetten en oude koeien uit de sloot haalden.

Jaap Verton had inmiddels zijn acht ordners met foto's en andere herinneringen klaargelegd om dit met de aanwezigen te delen. Iedereen ontving van hem een USB-stick met foto's en filmpjes van de opleiding, parate troepen en eerdere reünies.

Na enige welkomstwoorden konden de mannen dit fraaie museum bezoeken met uiteraard speciale aandacht voor de marechaussee-expositie. Na een voortreffelijke lunch in een apart gedeelte



van het restaurant werd het bezoek voortgezet. Om 15.30 uur kwam iedereen weer bij elkaar om met een snack en een drankje deze fijne bijeenkomst af te sluiten.

Gezien de reacties aan het eind van de dag was het een prima en zeer ge-

slaagde dag. Het Nationaal Militair Museum is een zeer goede locatie om een dergelijk evenement te organiseren en wij willen dan ook alle medewerkers van het museum en het restaurant hartelijk bedanken voor hun medewerking.

Militaire politiezorg op Al Asad Airbase

Wmr1 Niek met Franse en Amerikaanse collega's

De meeste collega's die ik mag interviewen, zijn al (lang) met leeftijdsontslag of pensioen en kijken vaak graag terug op hun uitzending. Ditmaal een interview met wachtmeester der 1e klasse Niek, een collega die nog in actieve dienst is. Het gaat daarom niet alleen maar over zijn inzet in Irak in 2024, maar hij vertelt ook hoe het is om vandaag de dag binnen de KMar werkzaam te zijn en hoe zijn opleidingen en carrière tot dusverre zijn verlopen. | Door: Kees Poelma



De tijd dat je het geluk had aangewezen te worden voor de wachtmeester-cursus en daarmee een carrièreperspectief had tot en met de rang van adjudant, ligt al lang achter ons. Fijn om te weten hoe anders dat dit ging bij Niek en hoe hij dit heeft ervaren.

"Ik ben geboren in Dalen en opgegroeid in een gezin met vader, moeder en een zusje. Mijn jeugd speelde zich vooral buiten af en daar kijk ik met veel plezier op terug. Mijn opa had in Nederlands-Indië gediend als dienstplichtig militair en hij vertelde me weleens over die tijd. Hij was een voorbeeld voor mij. Al op jonge leeftijd kreeg ik daarom interesse in uniformen en alles wat daarmee samenhangt. Als 16-jarige besloot ik een VEVA-opleiding te volgen. Deze opleiding op gebied van

Veiligheid en Vakmanschap duurt drie jaar en geeft een startgarantie op een baan binnen Defensie. Na anderhalf jaar wist ik dat ik een baan bij de Koninklijke Marechaussee wilde. Na de keuring werd ik aangenomen als wachtmeester in lichte 10-08."

Opleidingen

"In 2010 ging ik eerst drie maanden naar het LOKKMar [Landelijk Opleidings- en Kenniscentrum KMar, red.] in Eefde om vooral militair te worden. Wennen aan discipline, samenwerken, schieten, op bivak gaan, kortom alles wat van een militair verwacht mag worden, werd me bijgebracht. Vervolgens ging ik naar het LOKKMar in Apeldoorn en volgde daar de Basispraktijkvorming (BPV). Tijdens de BPV 1 liep ik op locatie Zoutkamp stage bij de

regionale receptie van de Brigade Wadengebiet. Hier leerde ik hoe een meldkamer/receptie werkt en kon ik wennen om dagelijks in het blauwe uniform te lopen.

Terug in Apeldoorn werd ik bijgeschoold op het gebied van de Wegenverkeerswetgeving met bijzondere aandacht voor het uitvoeren van een alcoholcontrole. Op mijn volgende stageplek Delfzijl leerde ik veel op gebied van de militaire politiezorg (MPZ). Na deze periode opnieuw naar Apeldoorn, nu voor de Vreemdelingenwetgeving en het onderkennen van valse documenten. Tijdens de volgende stage werd ik tweede man op het voertuig en kreeg ook meer verantwoordelijkheden. Ten slotte een laatste keer naar Apeldoorn voor het leren opmaken van processen-verbaal en dossiers. Ik werd ►



foto: Mediacentrum Defensie | Anke van Daelen

- vervolgens in 2012 geplaatst bij de Brigade Waddengebied op locatie Delfzyl, blij en trots dat ik het uniform mocht dragen."

Carrière

"De hoofdtaken in Delfzyl waren grensbewaking en militaire politiezorg. In het grote werkgebied van Delfzyl tot aan de Waddenzee werden dagelijks veel kilometers gereden. Ik woonde toen nog in Dalen en moest iedere dag ook nog eens anderhalf uur heen en terug rijden om op mijn werk te komen. Reden om te solliciteren naar de locatie Coevorden van de Brigade Oostgrens-Noord. Na mijn plaatsing in 2014 vond ik daar een huis. De werkzaamheden waren vooral Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV) en de daarbij behorende taken."

"Ik wilde net als vele andere collega's graag een Fase 3-contract [contract voor onbepaalde tijd, red.], maar dat gaat niet zomaar. Daar moet je wel wat voor doen, omdat je zelf verantwoordelijk bent voor je carrière. Je moet je eigen dossier samenstellen: wie ben je, wat kun je, wat heb je gedaan en daarbij natuurlijk de beoordelingen van je commandanten. Op advies van een opperwachtmeester besloot ik te solliciteren bij de Politiedienst op Schiphol. In 2016 werd ik geplaatst en er ging een nieuwe wereld voor mij open; ik leerde in een week meer dan op mijn vorige werkplekken in een jaar. Daar kreeg ik uiteindelijk mijn vaste aanstel-

ling. Echter, niet alles was rozegeur en maneschijn; ik was ver weg van familie en vrienden en er waren enkele 'incidenten' waardoor ik overbelast raakte. Mijn bakje zat vol en er was geen goede scheiding tussen werk en privé. Om deze reden ging ik in 2018 terug naar Coevorden."

"In 2020 greep ik met beide handen de kans aan om voor zes maanden tewerkgesteld te worden bij de Brigade Caribisch Gebied. Door de coronapandemie werden zes maanden echter dertien maanden. Bij terugkomst in Nederland kwam ik terecht bij de Brigade Drenthe-IJsselstreek in Havelte als *operational intelligence* medewerker. Het duurde echter niet lang voordat ik erachter kwam dat louter een bureau-functie niet zo goed bij mij paste. Daarom solliciteerde ik op een MPZ-functie aldaar en kreeg die ook. In 2024 ging een grote wens in vervulling, omdat ik deel mocht uitmaken van de NATO *Mission Iraq* (NMI). Tijdens mijn uitzending solliciteerde ik naar mijn huidige functie als plaatsvervangend groepscommandant op team Havelte."

Vorbereidingen missie

"Deze Nederlandse bijdrage aan de NMI bestond uit 135 militairen en duurde een jaar. Een helidetachment van de Koninklijke Luchtmacht vormde met drie Chinooks de hoofdmoot. Samen met een opperwachtmeester zou ik voor half jaar deel uitmaken van het

National Support Element (NSE). Het NSE bestond uit ongeveer dertig personen die zich bezighielden met logistiek, administratie, transport en dergelijke. De eenheid was paars samengesteld en had dus ook collega's van de landmacht en marine. Met de opperwachtmeester was ik verantwoordelijk voor de Artikel 4 taak, de militaire politiezorg."

"Tijdens de voorbereiding werden we eerst zeven weken groen bijgeschoold met veel aandacht voor de zogenaamde TIC's (*troops in contact*). Na twee weken Artikel 4 training op het OTC-KMar en vervolgens de School voor Vredesmissies was het eindelijk zover. We vlogen met ons allen naar Würzburg (Duitsland) en met een militair transportvliegtuig naar Irak. Door onvoorziene omstandigheden vertrokken we wel een maand later dan gepland."

Werk en verblijf

"We landden op *Al Assad Airbase*, een enorm Iraakse militaire basis waarvan een groot gedeelte in gebruik was voor internationale missies. Dat was vroeg in de morgen en het was al 30 graden. Het Iraakse gedeelte was natuurlijk geheel afgescheiden van het internationale gedeelte. Om een indruk te geven: onze werkplek en de eetzaal lagen vanaf onze slaapplek gezien ongeveer 7 kilometer uit elkaar. De *gym* was nog eens 2 kilometer verder. Het internationale gedeelte had de vorm van een driehoek. Het NSE beschikte over slechts twee werkcontainers, verre van ideaal. Bij een verhoor moest eerst een werkcontainer worden ontruimd, maar gelukkig kwam dit nauwelijks voor. Mijn buddy de opperwachtmeester en ik deelden een slaapcontainer. Er was verder niets, we hadden ook geen auto. De KMar had geen prioriteit omdat het geen gevechtseenheid was. Dat betekende dat we eerst alles per fiets deden, maar dat was ondoenlijk in die hitte en met die afstanden. Wel was er een busdienstregeling binnen het kamp, maar eerst een half uur op een bus moet wachten, kan natuurlijk niet. Er zal maar een Nederlander gewond raken of erger. Het contact maken met andere nationaliteiten ging ook daarom moeizaam. Na flink wat druk kregen

we na twee maanden een SUV ter beschikking."

"Ik ben een enorme Formule 1 fan en de Amerikanen hadden een bioscoop. Ik regelde daarom op de F1-dagen dat de bioscoop voor ons was. Al gauw voegden de Fransen en andere nationaliteiten zich bij ons. Ook keken we gezamenlijk het EK voetbal en de Olympische Spelen. Met de Franse Gendarmerie klikte het goed, de Amerikanen gingen meer hun eigen weg. Ik kon mijn hand leggen op een pop van een 80 kg en besloot tot het organiseren van een KIA – WIA oefening (*killed in action – wounded in action*). Ik legde de pop ergens neer met op de borst een stuk papier wat hij mankeerde en dan afwachten/observeren wat er gebeurde. Hier zagen we een duidelijk verschil tussen onze politiemethode en het optreden van militairen. Verder organiseerde ik met mijn buddy spellen en stond er altijd verse koffie klaar, die steeds vaker leidden tot aanloop. Dat versterkte onze informatiepositie."

"Het contact met thuis verliep goed omdat we konden videobellen via Whatsapp of Signal. Mijn ouders waren er natuurlijk niet gerust op toen ik mij aanmeldde voor deze missie en ik kon hun zorgen maar gedeeltelijk wegnemen. Ik kon ook niet alles vertellen, zoals over bepaalde groeperingen die regelmatig raketten lanceerden naar ons gedeelte van *Al Assad Airbase*. Deze waren vooral tegen de Amerikanen en NATO gericht. Ik moest dan ook met enige regelmaat binnen tien seconden plat op de grond gaan liggen of indien er meer tijd was sprinten naar de ondergrondse bunkers. De Amerikanen vlogen veel met hun helikopters, A-10's, F-15's en C-130 transportvliegtuigen waarbij regelmatig werd geoe-



Lange afstanden



Wapeninstructie

foto: Mediacentrum Defensie | Anke van Daelen

fend met *life fire*. Ook hoorde ik soms het gebruik van de C-RAM, een Amerikaans snelvuurkanon tegen inkomende projectielen. Boven de *airbase* hing een grote surveillanceballon, die echter niet alles tijdig kon onderkennen. Zo herinner ik me een raketinslag op 350 meter afstand en waarbij een Amerikaan gewond raakte."

"Het contact met de brigadeadjutant was goed en van de collega's ontving ik

af en toe post, kortom dat was prima. Helaas ben ik niet veel buiten de *airbase* geweest, wel kon ik een paar keer met een helikopter mee. Tijdens mijn uitzending had ik geen verlof. Na vier en half maand kwam er dus al een einde aan mijn missie, maar ik zou direct teruggaan als ik de kans zou krijgen. Wanneer je eenmaal aan zo'n missie hebt geproefd, blijft dat voor altijd bij je. Ik hoop daarom nogmaals uitgezonden te kunnen worden."

Achtergrond NATO Mission Iraq

Sinds december 2018 nemen Nederlandse (militaire) adviseurs deel aan de NAVO-(capaciteitsopbouw)missie in Irak (NMI). Deze missie richt zich op het versterken van de Iraakse veiligheidssector. Dit gebeurt via training voor en advies aan het Iraakse ministerie van Defensie. In 2024 werd de Nederlandse bijdrage aan NMI fors uitgebreid. Nederland leverde vanaf april naast adviseurs een jaar lang een helikopterdetachement (drie Chinooks) en vanaf mei bovendien (ruim) een jaar lang de *force commander* (luitenant-generaal Cas Schreurs), vijftien stafofficieren en een infanteriecompagnie van 11 Luchtmobiele Brigade voor onder meer *force protection*. Het helidetachement opereerde vanaf *Al Asad Airbase* en de infanteriecompagnie had als basis het hoofdkwartier van de adviesmissie op *Camp Union III* in Bagdad. De eenheden werden ondersteund door een *National Support Element*, aanwezig op de verschillende locaties.

Marechaussee-voertuigen 1945-2015

Op de algemene SMC-reünie in Bronbeek op 13 november vorig jaar werd het eerste exemplaar van het boek 'Op patrouille - Voertuigen van de Koninklijke Marechaussee 1945-2015' door de auteur Sander Ruys uitgereikt aan de voorzitter van de Stichting Van Houten, oud-commandant KMar, luitenant-generaal b.d. Harry van den Brink.

| Door: Willem Geense

Volgens de omslag behandelt dit boek de naoorlogse motorisering van de Koninklijke Marechaussee, zowel van de blauwe als van de groene KMar. "Aan de hand van ruim 350 prachtige foto's laat dit boek de ontwikkeling zien van het voertuigenpark dat door de uitbreiding van taken van de Koninklijke Marechaussee in de loop der jaren veel gevarieerder is geworden. Motorfietsen, jeeps, surveillanceauto's en -bussen, bestelbussen, vrachtauto's, autobussen, gepantserde wiel- en rupsvoertuigen, aanhangwagens en opleg-

gers passeren de revue. Ook komt het materieel van bijzondere eenheden aan bod, als ook de vordering van civiele voertuigen en de kentekenregistratie. Tabellen en kaarten completeren het verhaal. Voor iedere geïnteresseerde een niet te missen boek."

'Op patrouille' is een prachtig vormgegeven en kloek boek van maar liefst 244 pagina's, uitgegeven door Walburgers in Zutphen met financiële steun van de Stichting Van Houten.

Auteur Sander Ruys (1952) is de laatste vijfendertig jaar werkzaam is geweest in de rechterlijke organisatie. Hij is geïnteresseerd in de krijgsmacht na de Tweede Wereldoorlog en heeft een passie voor militaire voertuigen. Van zijn hand verscheen in 2020 het boek 'Wiel en Rups, voertuigen van de Landmacht 1945-2015', een lijvig boekwerk van wel 558 pagina's. Zelf heeft hij geen band met de marechaussee of zelfs met de krijgsmacht, maar zijn vader en grootvader waren officier bij de Artillerie. Wel is hij secretaris geweest van de 'Stichting Vrienden van het Legermuseum'.

Het is een zéér uitgebreid en gedetailleerd boek geworden met een beschrijving van alle voertuigen die in de periode van 1945 tot 2015 bij de

Koninklijke Marechaussee hebben dienst gedaan, inbegrepen die in Nederlands-Nieuw-Guinea, Suriname en de Nederlandse Antillen. Ook speciale eenheden komen aan bod zoals de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (BSB) en de Pelotons Pantserwagens.

De auteur schrijft dat hij bij zijn keuze van de foto's vooral heeft gekeken naar afbeeldingen die nog niet eerder voor publicatie zijn gebruikt, maar het boek is veel meer dan een prachtig fotoboek met veel groen en blauw materieel. Het beschrijft de herstart van het Wapen na de oorlog, de reorganisaties, het Takenbesluit, de Politiewet, de krimp en groei en opheffing van eenheden, aanpassing van taken enzovoort. Alle voertuigen worden genoemd inbegrepen de kentekens, de bouwjaar en de eenheden waarbij ze ingedeeld zijn geweest. Vaak weet Ruys te melden waarom bepaalde typen voertuigen niet voldeden en soms voortijdig vervangen moesten worden en welke modificaties er werden aangebracht.

De gedetailleerde kennis van de auteur heeft mij verrast. Hij noemt onderwerpen, eenheden en projecten waarvan ik nog nooit heb gehoord. De hele slagorde van de territoriale KMar na de oorlog wordt vermeld met daarnaast ook veel parate-en mobilisabele onderdelen.



foto: Geert Janssen

Sander Ruys (rechts) overhandigt boek aan Harry van den Brink

Oefening 'Big Ferro'

Velen van ons zullen zich deze legerkorps-oefening van 1973 herinneren. Het was de grootste oefening in jaren en gold als het afscheid van legerkorps-commandant, luitenant-generaal Ferry Meijnderts, vandaar de naam. Deze oefening was mijn start als jonge landmachtluitenant bij het Eerste Legerkorps. Het was een indrukwekkend spektakel met enorme troepenverplaatsingen en het arriveren van veel Amerikaanse eenheden in het kader van oefening 'Reforger'. Ook de media besteedden er veel aandacht aan met onder meer speciale tv-programma's.

De jonge Sander Ruys ergerde zich aan de slordige informatie in de media over de deelnemende voertuigen. Zijn observatie "Alles met rupsbanden werd standaard een tank genoemd; dat moet beter kunnen." Dit was het begin van zijn grote hobby: zoveel mogelijk informatie verzamelen over alle Nederlandse militaire voertuigen.

Na het verschijnen van zijn boek over de voertuigen van de Koninklijke Landmacht 1945-2015 lag het voor de hand een vervolg te schrijven over de voertuigen van de Koninklijke Marechaussee. Ook uitgever Walburgers gaf aan dit vervolg zeer op prijs te stellen.

KMar-voertuigen na WO2

Na de bevrijding maakte de KMar een herstart met alle beschikbare middelen. Voor wat betreft de voertuigen was dat zondermeer een ratjetoe van Engels, Amerikaans, Canadees en zelfs Duits materieel. Daarnaast hanteerde elk land ook zijn eigen systeem van voertuigkentekenregistratie en dat wilde Sander Ruys ook gelijk rechtekken.

Door zijn militaire familie en eigen juridische achtergrond wist hij makkelijk toegang te krijgen tot de Dienst Materieel Koninklijke Landmacht (DMKL) en de Dienst der Domeinen. Het af te stoten militair materieel werd bij elkaar gebracht op speciale verzamelplaatsen in Almelo en Hendrik Ido Ambacht. Toen Sander Ruys daarover informatie kreeg, fotografeerde hij ter plaatse alle voertuigen. Daarnaast was er ook een goede ingang bij de KMar-organisatie en niet te vergeten bij het Marechaus-

Escorte op Harley-Davidson KH 900cc



foto: archief SMK



foto: Leo Claessens

YA 328 (11 Maresk)



foto: archief SMK

Willys MB jeep (Korea, 1950-1953)



foto: collectie NIMH

DKW Munga (41 Maresk tijdens Wapenschouw, 1965)



foto: J. Korte

Mercedes-Benz G300 Guard (Schiphol, 2012)



foto: Wim den Dunnen

YPR-765 KMar (PawPel Maaldrift bij vooroefenen Prinsjesdag, 2013)



foto: collectie NIMH

Range Rover (BSB, 2001)



foto: collectie NIMH

KTM SX 625 (2010)

► seemuseum aangezien Ruys senior een goede bekende was van oud-CKMar, generaal-majoor b.d. Van Lier.

Tot 1958 had de DMKL een zeer gedetailleerd 'kaartsysteem registratie militaire voertuigen' met een kaartje per voertuig, in totaal 50.000 kaartjes! Toen DMKL overstapte naar een geautomatiseerd systeem wist Sander Ruys het hele kaartsysteem in handen te krijgen. Daarnaast kreeg hij door zijn groeiende bekendheid in deze wereld van verzamelaars steeds meer informatie van anderen. Ook wist hij veel te achterhalen in menig archief. Hoe diep hij in de KMar-voertuighistorie wist door te dringen, leest u hieronder.

Geheim project

SMC'ers van mijn generatie kennen de YP 408 die bij de KMar in dienst is geweest. De meesten weten ook nog wel dat dit achtwielig pantservoertuig deel uitmaakte van het bijzondere 'G-Eskadron' van District Utrecht, een eskadron met een geheime oorlogstaak. Bijna iedereen ging er jarenlang vanuit dat deze YP's afkomstig waren van de Koninklijke Landmacht waarvan er honderden rondreden, maar het zat toch iets anders in elkaar.

In 1948 kreeg dit G-Eskadron (met personeel van District Utrecht) de opdracht te zorgen voor de beveiliging en eventuele evacuatie van de leden van het Koninklijk Huis bij een Russische inval. De pantservoertuigen moesten in dat geval de Koninklijke familie zo snel mogelijk wegbrengen naar een zeehaven om per schip te kunnen vertrekken. Bij de Duitse inval in mei 1940 bestond hiervoor geen reguliere militaire eenheid en werd het Koninklijk Huis naar IJmuiden geëvacueerd met de gepantserde 'goud-auto' van De Nederlandse Bank. Dit moest na de oorlog beter worden geregeld.

In het begin was het G-Eskadron uitgerust met White M3A1 1/4 ton 4x4 gepantserde voertuigen, de zogenaamde Scoutcars, maar deze werden al na korte tijd vervangen door de bekende half-tracks van International Harvester. Beide typen voertuigen waren in 1946 overgenomen van het Canadese leger.

Naast de gepantserde voertuigen was het eskadron ook uitgerust met jeeps, drietonnens, ziekenauto's en Harley Davidson motoren voor de begeleiding. Vanwege de bijzondere (en geheime!) taak stond het eskadron rechtstreeks onder bevel van de Bevelhebber der Landstrijdkrachten (BLS).

In 1956 moesten de half-tracks worden vervangen omdat ze (toch) niet voldeden en dat leidde tot een bijzonder verwervingstraject. De gebruikelijke procedures werden overgeslagen en de DAF-directie werd benaderd om – vertrouwelijk – te onderzoeken een pantserauto voor de KMar te ontwikkelen met componenten van de bekende drietonner, de DAF YA 328. Hierdoor zou de constructie en later ook het onderhoud vereenvoudigen.

Men ging voortvarend van start en eind 1956 liet de Chef Generale Staf van de landmacht weten dat ten behoeve van het G-Eskadron van de KMar, drie gepantserde personeelsauto's door DAF zouden worden gefabriceerd, genaamd DAF YP 408 (8x6). In 1958 kwamen drie voertuigen ter beschikking en deze oer-YP's werden 'Marechaussee-wagens' genoemd.

In dezelfde jaren zocht de Koninklijke Landmacht voor de infanterie ook naar een gepantserd voertuig, waarbij de YP 408 als eerste in beeld kwam. Op 16 juni 1959 werd op de Oirschotse Heide aan de buitenwereld een van de KMar-YP's getoond als "toekomstig pantservoertuig voor de pantserinfanterie". De werkelijke reden voor de ontwikkeling en de bouw van de YP 408 werd verzwegen. Uiteindelijk heeft DAF in totaal 750 YP's afgeleverd.

De YP's bij de KMar bleven tot maart 1986 in gebruik, waarna ze werden vervangen door het pantserrupsvoertuig YPR 765. Ook met dit materieel bleef het eskadron onder bevel van de BLS; het beheer lag nog steeds bij C-KMar. In 1997 werd het G-eskadron opgeheven en de oorlogstaak werd overgenomen door de vier pantserswagengpelotons. De cryptische taakomschrijving bleef ongewijzigd: "het uitvoeren van rechtstreeks door

de BLS gegeven opdrachten.”

De laatste overlevende van de KMar-YP's (met kenteken KN 75-54) staat sinds 8 augustus 2014 bij de ingang van de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn.

Musserts dienstauto

De landmacht – en daarmee ook de KMar – waren in de tweede helft van de jaren veertig vrijwel geheel aangewezen op tweedehands voertuigen. Deze waren kort na de oorlog in grote getalen aanwezig in Nederland en elders. In enorme voertuigdumps werden kort na de bevrijding grote aantallen militaire voertuigen opgeslagen: de Canadese dump op vliegveld Deelen omvatte zo'n 35.000 voertuigen! Niet alles hiervan was goed bruikbaar en noodgedwongen nam de landmacht ook 179 voormalige Duitse voertuigen in gebruik.

Eén daarvan werd het eerste naoorlogse dienstvoertuig van CKMar: de voormalige auto van NSB-leider Anton Mussert, een Mercedes Benz 770k-personenauto. Ook hiervan heeft Sander Ruys (vanzelfsprekend) een foto in zijn boek opgenomen.

Tot slot

Bovenstaande stukjes en bijgevoegde foto's uit het boek laten maar een glimp zien van de veelomvattende tekst en het fraaie beeldmateriaal. Dit complete en goed vormgegeven boekwerk kan als een standaardwerk worden gezien en is een echte aanrader voor iedereen met interesse in militaire voer-



YP 408 (bij schietoefening)

Mercedes Benz 770k (in gebruik CKMar, genm Van den Hoek, 1947)



tuigen en in het bijzonder die van de Koninklijke Marechaussee.

'Op patrouille | Voertuigen van de Koninklijke Marechaussee 1945-2015'

door Sander Ruys. Hardcover.
264 pagina's, prijs: € 39,99,
ISBN 9789464566093,
Walburgers Zutphen.

Lintjesregen 2026

Op vrijdag 24 april a.s. worden weer Koninklijke onderscheidingen toegekend aan Nederlanders, die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor de samenleving. Wanneer deze eer aan SMC'ers ten deel valt, willen wij daarover in Marechaussee Contact graag berichten.

Bent u dit jaar zelf onderscheiden of kent u een (oud-)collega die dit jaar is onderscheiden, laat het ons weten op redactie@marechausseecontact.nl.



Nieuwe SMC'ers

Dhr. R.J. Blom
Dpl 69-5

Dhr. W.P.A. Boeijen
Ber 76-2

Dhr. S. van den Bosch
Ber 79-6

Dhr. R. Dekkers
Ber 78-1

Dhr. H.T.M. Driessen
Ber 76-2

Dhr. C. Galema
Ber 76-2

Mevr. J.M.S. Heller
Ber 82-1

Dhr. J.H. Hoekstra
Ber 74-5

Dhr. A. Klomp
Ber 74-5

Dhr. W.J. Linders
Ber 84-5

Dhr. H.K. Lopers
Ber 97-4

Dhr. H.E. Pestman
Ber 76-5

Dhr. B.F. Revet
Ber 01-02

Dhr. A.F. Roordink
Ber 76-2

Dhr. R. Stiemsma
Ber 72-4



Dhr. A. Stuit
Ber 78-4

Dhr. F.H.J.M. Theloosen
Ber 80-6

Mevr. W.J. Tigelaar
Ber 81-1

Dhr. T. Vrijs
Ber 80-6

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2335 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee. Het bestuur

Overleden

Dhr. F.G. Beerman
Geboren 23-7-1936
Overleden 14-3-2026
Ber 55-4

Dhr. M.A. Beuving
Geboren 24-1-1947
Overleden 10-3-2026
RP; ber 04-01

Dhr. A.P. Borsje
Geboren 19-12-1933
Overleden 24-2-2026
Ber 53-3

Mevr. L.R.P. van den Bos-Zwier
Overleden 24-7-2025
Weduwe van
W.C. van den Bos
Overleden 12-1-2019
Dpl 54-01

Dhr. A. van der Brink
Geboren 16-7-1955
Overleden 6-3-2024
Ber 74-2

Dhr. J. Detiger
Geboren 16-3-1935
Overleden 3-4-2026
Dpl 56-2

Dhr. D. Doeze Jager
Geboren 3-10-1938
Overleden 11-3-2026
Dpl 58-2

Dhr. H.J. Doornbos
Geboren 28-12-1941
Overleden 3-1-2026
Dpl 61-2

Mevr. M.H.J. Doves-Claessen
Geboren 28-7-1922
Overleden 4-10-2025
Weduwe van A. Doves
Overleden 18-5-1996

Mevr. G.M. van Eeten-Salomon
Geboren 15-11-1929
Overleden 11-3-2026
Weduwe van
P.W. van Eeten
Overleden 15-3-1995
Ned. Indië; MP IV

Dhr. P. van Gaalen
Geboren 20-8-1930
Overleden 6-2-2026
Ber 50-3

Dhr. E. Grift
Geboren 6-9-1926
Overleden 2-2-2026
Ber 46-0

Dhr. H. Palland
Geboren 6-5-1944
Overleden 12-5-2025
Dpl 63-4

Dhr. J.W. Vonk
Geboren 29-1-1937
Overleden 11-2-2026
Ber 57-1

Dhr. C. Vroegh
Geboren 29-9-1954
Overleden 25-2-2026
Ber 76-5

Dhr. A.W.B. Wijnands
Geboren 25-6-1943
Overleden 2-8-2025
Ber 62-1

Bestuur en redactie van Stichting Marechaussee Contact betuigen de nabestaanden hun medeleven en wensen hen sterkte toe.



Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099 | alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester

Gerrit Sels
06-22444926
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Purmerend (BIC: INGBNL2A)

Administratie

Gerrit Sels
Vrouwenzandstraat 22, 1443 WK Purmerend
06-22444926
beginstigersadministratie@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen)

Reüniecommissie

Gerrit Reloe
06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Reservisten en veteranen

Bert van Horen
06-47776806 | veteranen@marechausseecontact.nl

Regiobijeenkomsten

Bert van Horen
06-47776806 | regiobijeenkomsten@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldlijnsondersteuning/ veteranenondersteuning

Peter Klijn
06-53746545 | plijklijn@gmail.com

Promotie & werving

Loek Ruppert
06-28688859 | werving@marechausseecontact.nl

Coördinator verjaardagskaarten

Jan Suurd
06-83643877 | verjaardagen@marechausseecontact.nl

Redactie tijdschrift Marechaussee Contact

Henk Rijke
redactie@marechausseecontact.nl

Webredacteur

Joop Blanken
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Joop Blanken
stmarcontact@gmail.com

Commandant Koninklijke Marechaussee

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het nationaal Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met de Koninklijke Marechaussee, het Nederlands Veteraneninstituut en andere aan de Koninklijke Marechaussee gelieerde stichtingen en verenigingen.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemd Korps Militaire Politie, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee en het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2350 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?

Woont u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten). Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl of scan de QR-code.



Nuldlijnsondersteuning

Het nationaal Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Nederlands Veteraneninstituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldlijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.



Stichting Marechaussee Contact

voor en door
(oud-)marechaussees

Voor
iedereen die
op de hoogte wil
blijven van het
heden en verleden
van de Koninklijke
Marechaussee.



Word SMC'er
voor slechts
15 euro per jaar.
Je bent van
harte welkom!



www.marechausseecontact.nl of scan de QR-code